

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови обласної
державної адміністрації,
начальника обласної військової
адміністрації

20.11.2024 № 1003

**КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
підтримки внутрішньо переміщених осіб у Запорізькій області на період
2025-2026 років**

1. Вступ

Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб у Запорізькій області на період 2025-2026 років (далі – Програма) розроблена відповідно до Конституції України, Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», постанови Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб», розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 312-р «Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках».

Враховуючи, що Запорізька область належить до територій України, на яких ведуться бойові дії та тимчасово окупованих Російською Федерацією (відповідно до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309), ці обставини унеможливають проведення повного, об'єктивного аналізу та оцінки поточної соціально-економічної ситуації, а також ускладнюють формування прогностичних показників на 2025-2026 роки у ході підготовки Програми.

Таким чином, Програма розроблена виходячи з реальних можливостей, наявних даних, пріоритетних завдань та заходів на 2025-2026 роки.

Програма спрямована на забезпечення комплексного підходу з реалізації засад державної політики на регіональному рівні в частині всебічного забезпечення базових потреб внутрішньо переміщених осіб, в тому числі в соціально-економічній сфері та розв'язання викликів і проблем, пов'язаних з негативними наслідками збройної агресії Російської Федерації проти України.

Програма спрямована на:

надання соціальних послуг для покращення соціального самопочуття осіб, які вимушено покинули своє місце проживання, у зв'язку з окупацією територій або постійними воєнними діями;

створення умов для відновлення психологічного, духовного і фізичного стану (здоров'я) внутрішньо переміщених осіб;

забезпечення реалізації дієвих механізмів підтримки та стимулювання

зайнятості внутрішньо переміщених осіб;
забезпечення права на освіту;
соціальний захист дітей внутрішньо переміщених осіб та маломобільних груп населення.

Виконання Програми передбачається здійснювати протягом 2025–2026 років.

Розв'язання цих та низки інших проблем потребує скоординованих на обласному рівні дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, об'єднаних територіальних громад, територіальних підрозділів відповідних державних служб.

Програма містить основні завдання і заходи на 2025-2026 роки з урахуванням особливостей роботи в умовах воєнного стану та першочергових заходів, насамперед спрямованих на мінімізацію негативних наслідків військової агресії Російської Федерації, та очікувані результати від їх реалізації.

2. Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб

У Програмі під терміном «внутрішньо переміщена особа» розуміються особи визначені в Законі України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».

У Запорізькій області станом на 18.11.2024 в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб перебуває 223,6 тис. осіб, серед них:

42,7 тис. дітей;

11,4 тис. осіб з інвалідністю;

53,5 тис. пенсіонерів.

Починаючи з 24.02.2022 кількість внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) збільшилась на 167,0 тис. осіб.

Розпорядженням голови обласної державної адміністрації, начальника обласної військової адміністрації від 27.09.2023 № 536 створено Раду з питань ВПО при Запорізькій обласній військовій адміністрації, затверджено її склад та Положення про неї.

Організовано роботу контактних центрів, «гарячих ліній», звернення на місцеву «гарячу лінію» надходять переважно з гуманітарних питань, житлового забезпечення, медичного обслуговування.

В Запорізькій області організована робота щодо проведення евакуації постраждалого населення із зон бойових дій або районів, з яких населення прийняло рішення евакуюватися.

Починаючи з 24.02.2022 (станом на 31.10.2024) з тимчасово окупованих територій та територій районів активних і можливих бойових дій Запорізької області виїхало:

з Бердянського району - 25 605 осіб; з Василівського району -

49 533 особи; з Запорізького району - 7 006 осіб; з Мелітопольського району - 34 292 особи; з Пологівського району - 55 676 осіб.

За вищезазначений період з області до інших безпечних регіонів залізничним транспортом евакуйовано населення у кількості 189 103 особи 1089 потягами. Всього здійснено евакуацію населення в кількості 544 226 осіб.

Станом на 25.10.2024 до служб у справах дітей звернулося 6009 батьків або інших законних представників із заявою про надання дітям статусу постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. За результатами здійсненої оцінки потреб встановлено статус постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів 5939 дітям: 5917 дітей, які зазнали психологічного насильства; 22 дитини отримали поранення, контузію, каліцтво.

На сьогодні на обліку територіальних служб у справах дітей перебуває 1602 дитини, які є ВПО та опинилися у складних життєвих обставинах, з них переміщено в межах Запорізької області 1445 дітей, переміщено з інших регіонів України 148 дітей.

З 25 лютого 2022 року Запорізькою обласною військовою адміністрацією було здійснено організаційні заходи щодо евакуації 1040 дітей, які цілодобово перебували в державних та недержавних закладах інституційного догляду та виховання дітей, у тому числі в межах України переміщено (евакуйовано) 486 дітей, за межі України переміщено (евакуйовано) 554 дитини.

Проблема забезпечення житлом ВПО, які виїхали з окупованих територій та зон бойових дій, є найгострішою серед інших.

Розпорядженням голови обласної державної адміністрації, начальника обласної військової адміністрації від 06.11.2023 № 646 «Про затвердження переліку місць тимчасового проживання у Запорізькій області», зі змінами, затверджено перелік місць тимчасового проживання у Запорізькій області, до якого увійшли 44 заклади різних форм власності.

Інформація щодо наявності вільних облаштованих місць для довготривалого тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб оперативно відстежується, дані постійно змінюються та враховуються під час здійснення заходів з евакуації населення з території регіонів, на яких ведуться активні бойові дії, та тих, що зазнають постійних обстрілів.

Первинна медична допомога ВПО надається своєчасно та в повному обсязі згідно з укладеними деклараціями. Вакцинація та невідкладна допомога надається незалежно від укладеної декларації. Спеціалізована медична допомога ВПО надається в межах Програми медичних гарантій.

З метою інтеграції ВПО в приймаючі громади Запорізького району надається допомога, в т.ч. у працевлаштуванні.

За оперативними даними, з 01.01.2024 по 23.10.2024 в службі зайнятості зареєстровано 2041 безробітного з числа внутрішньо переміщених осіб. Сума нарахованої та виплаченої їм допомоги по безробіттю склала 7 262,9 тис. грн. За сприяння служби зайнятості працевлаштовані 1022 особи зазначеної категорії, професійне навчання проходили 58 осіб.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 331 у 2024 році в області шляхом компенсації роботодавцям витрат на оплату праці працевлаштовані 704 особи вищезазначеної категорії.

Крім того, обласною службою зайнятості відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 № 738 забезпечено роботу щодо розгляду бізнес-проектів заявників на отримання мікрогранта для розвитку власного бізнесу. За результатами проведеної роботи Державним центром зайнятості ухвалено рішення про надання мікрогрантів 21 заявнику, які мають статус внутрішньо переміщених осіб.

Продовжується робота щодо залучення ВПО до суспільно корисних робіт, станом на 23.10.2024 до цих робіт залучено 217 осіб.

Станом на 30.10.2024 залучені до освітнього процесу учні з числа ВПО: в закладах дошкільної освіти - 2581 особа; в закладах загальної середньої освіти - 15907 осіб; в закладах професійної (професійно-технічної) освіти - 2277 осіб. Кількість студентів ВПО в закладах вищої освіти становить 1199 осіб.

3. Мета, основні завдання та заходи підтримки внутрішньо переміщених осіб на період 2025-2026 років

Головною метою Програми є подолання наслідків військової агресії Російської Федерації, підтримка внутрішньо переміщених осіб на період 2025-2026 років, забезпечення реалізації прав і задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб, поліпшення умов їхньої життєдіяльності, створення фінансових, організаційно-правових і технічних механізмів для забезпечення комфортного соціального клімату й досягнення позитивних зрушень щодо рівня та якості життя населення, сприяння подальшій інтеграції внутрішньо переміщених осіб через усунення перешкод у реалізації їх прав та основоположних свобод, забезпечення повного доступу до адміністративних, соціальних, культурних та інших послуг.

Для досягнення мети необхідно виконати такі основні завдання як:
забезпечення працевлаштування внутрішньо переміщених осіб;
реалізація житлових та майнових прав;
заходи соціального захисту;
освітні та культурно-просвітницькі заходи для внутрішньо переміщених осіб.

За підсумками реалізації Програми заплановано виконання основних завдань і заходів з урахуванням особливостей роботи в умовах воєнного стану та першочергових заходів, які будуть виконуватися структурними підрозділами облдержадміністрації з залученням представників органів місцевого самоврядування, інших центральних органів виконавчої влади.

4. Джерела фінансування Програми

Виконання завдань та заходів Програми, а також досягнення прогнозних показників здійснюється через економічні важелі державного регулювання та шляхом реалізації галузевих і регіональних програм, з урахуванням реальних можливостей залучення різних джерел фінансування, у т.ч. це кошти державного, обласного бюджетів, а також кошти міжнародної технічної допомоги, донорських організацій, кредити міжнародних фінансових організацій, власні кошти підприємств та інші джерела.

5. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

№ з/п	Найменування заходів	Виконавці	Терміни виконання	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. грн		
					Всього	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Забезпечення працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на території Запорізької області							
1)	Проведення інформаційної кампанії щодо кадрових потреб підприємств серед внутрішньо переміщених осіб через соціальні мережі, хаби, центри зайнятості тощо	Запорізький обласний центр зайнятості, Запорізька обласна федерація роботодавців, ЗОСППР «Потенціал», Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	2025 - 2026 роки	Обласний бюджет	60,000	30,000	30,000
2)	Реалізація програми з прискореної перепідготовки на робочі спеціальності: токар, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування, електрогазозварник, кравець	Запорізький обласний центр зайнятості, Запорізька обласна федерація роботодавців, ЗОСППР «Потенціал», Запорізька торгово-промислова палата	2025 - 2026 роки	За рахунок інших не заборонених законодавством джерел			
3)	Забезпечення підтримки підприємницьких ініціатив серед внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО) шляхом надання мікрогрантів на	Запорізький обласний центр зайнятості	2025 - 2026 роки	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на	В межах бюджету Фонду		

1	2	3	4	5	6	7	8
	створення або розвиток власного бізнесу			випадок безробіття			
4)	Забезпечення організації та проведення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних з числа ВПО відповідно до потреб ринку праці	Запорізький обласний центр зайнятості, навчальні заклади	2025 - 2026 роки	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	В межах бюджету Фонду		
5)	Забезпечення проведення роботи щодо видачі ваучерів для перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації громадянам категорії «45+» та іншим категоріям громадян відповідно до чинного законодавства, з метою підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці, зокрема для ВПО	Запорізький обласний центр зайнятості, навчальні заклади	2025 - 2026 роки	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	В межах бюджету Фонду		
6)	Забезпечення організації та проведення громадських та інших робіт тимчасового характеру в регіоні для зареєстрованих безробітних з числа ВПО	Райдержадміністрації (районні військові адміністрації), органи місцевого самоврядування, Запорізький обласний центр зайнятості	2025 - 2026 роки	Кошти Фонду загально - обов'язкового державного соціального страхування України на	В межах бюджету Фонду та місцевих бюджетів		

1	2	3	4	5	6	7	8
				випадок безробіття та місцевих бюджетів			
7)	Залучення зареєстрованих безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб до «Армії відновлення» шляхом організації суспільно корисних робіт	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Запорізький обласний центр зайнятості	2025 - 2026 роки	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	В межах бюджету Фонду		
8)	Сприяння працевлаштуванню громадян, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, в тому числі ВПО, шляхом компенсації фактичних витрат роботодавцю у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Запорізький обласний центр зайнятості	2025 - 2026 роки	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття	В межах бюджету Фонду		
9)	Працевлаштування внутрішньо переміщених осіб з компенсацією роботодавцю витрат на оплату праці внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні	Запорізький обласний центр зайнятості	2025 - 2026 роки	Кошти Фонду загально-обов'язкового державного соціального страхування	В межах бюджету Фонду		

1	2	3	4	5	6	7	8
				України на випадок безробіття			
10)	Реалізація проєкту з навчання підприємницької діяльності осіб, які прагнуть відкрити власну справу	Запорізька обласна федерація роботодавців, ЗОСППР «Потенціал»	2025 - 2026 роки	За рахунок інших не заборонених законодавством джерел			
2. Реалізація житлових та майнових прав внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на території Запорізької області							
1)	Створення фонду соціального житла шляхом купівлі квартир на вторинному ринку	Департамент житлово-комунального господарства та будівництва облдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	2025-2026 роки	Місцевий бюджет, інші не заборонені законодавством джерела фінансування			
2)	Матеріально-технічне забезпечення закладів, які приймають внутрішньо переміщених осіб	Департамент освіти і науки облдержадміністрації	2025 - 2026 роки	За рахунок благодійних коштів			
		Управління молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації		Обласний бюджет	100,000	50,000	50,000
3. Заходи щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб							
1)	Забезпечення державних та місцевих гарантій соціального захисту шляхом прийняття програм економічної та	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації,	2025 - 2026 роки	Бюджети територіальних	В межах бюджетних призначень, визначених рішеннями про місцеві		

1	2	3	4	5	6	7	8
	соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб	районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування		громад	бюджети		
2)	Надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам відповідно до їхніх потреб: забезпечення повного охоплення базовими соціальними послугами внутрішньо переміщених осіб через мережу територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів надання соціальних послуг, центрів соціальних служб	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування	2025 - 2026 роки	Бюджети територіальних громад	В межах бюджетних призначень, визначених рішеннями про місцеві бюджети		
3)	Інформаційна підтримка внутрішньо переміщених осіб у вирішенні нагальних питань у сфері соціального захисту і надання соціальних гарантій в рамках державних і місцевих програм та актуальних законодавчих змін	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування	2025 - 2026 роки	Обласний бюджет	60,000	30,000	30,000
4)	Надання медичних послуг внутрішньо переміщеним особам в межах програми медичних гарантій, гуманітарної допомоги та інші заходи не заборонені чинним законодавством	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації	2025 - 2026 роки	Обласний бюджет	В межах Програми медичних гарантій		

1	2	3	4	5	6	7	8
5)	Надання одноразової грошової допомоги особам з числа внутрішньо переміщених осіб, які зареєстровані в Запорізькій області та проживали в житлі, яке пошкоджено внаслідок ворожих обстрілів країною агресором, що підтверджено протоколом засідання місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, у розмірі 10 000 гривень на одну особу за їх особистою заявою до органу соціального захисту населення за місцем проживання (до заяви додаються: копія документа, що посвідчує особу громадянина України; копія реєстраційного номера облікової картки платника податків; копія свідоцтва про народження дитини, та інші документи, передбачені чинним законодавством для законного представника дитини, неієздатної особи; копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи (на всіх членів сім'ї) за адресою пошкодженого житла; довідка заявника з реквізитами особового рахунка, відкритого в банківській установі)	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, органи соціального захисту населення, комунальна установа «Комп'ютерний інформаційно-обчислювальний центр» Запорізької обласної ради	2025 - 2026 роки	Обласний бюджет	3400,000	1700,000	1700,000
6)	Створення у м. Запоріжжя обласної інформаційно-комунікаційної платформи для надання	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації,	2025 - 2026 роки	Обласний бюджет	300,000	300,000	0,000

1	2	3	4	5	6	7	8
	консультаційних, сервісних послуг з питань отримання допомоги за рахунок коштів державного, обласного, місцевих бюджетів, організації роботи Рад з питань внутрішньо переміщених осіб та роботи кол-центру	районні державні (військові) адміністрації, органи місцевого самоврядування					
4. Освітні та культурно-просвітницькі заходи для внутрішньо переміщених осіб							
1)	Організація надання систематичної психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам – учасникам освітнього процесу закладів освіти	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, органи управління освітою райдержадміністрацій та сільських, селищних, міських рад, заклади позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти	2025 - 2026 роки	В межах відповідних бюджетних асигнувань			
2)	Проведення інформаційно-роз'яснювальних кампаній для дітей і молоді з числа внутрішньо переміщених осіб щодо порядку вступу до закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, органи управління освітою райдержадміністрацій та сільських, селищних, міських рад, заклади позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти	2025 - 2026 роки	В межах відповідних бюджетних асигнувань			

1	2	3	4	5	6	7	8
3)	Сприяння пошуку інформації для внутрішньо переміщених осіб, зокрема розміщення посилок на безкоштовні відеоуроки, презентації з української мови, заходи та проекти з формування української національної та громадянської ідентичності	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, органи управління освітою райдержадміністрацій та сільських, селищних, міських рад, заклади позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти	2025 - 2026 роки	В межах відповідних бюджетних асигнувань			
4)	Забезпечення внутрішньо переміщених здобувачів освіти та педагогічних працівників комп'ютерною технікою, яку пропонують міжнародні партнери, гуманітарні та благодійні організації	Департамент освіти і науки облдержадміністрації, керівники органів управління освітою райдержадміністрацій та сільських, селищних, міських рад	2025 - 2026 роки	Гуманітарна/ благодійна/ міжнародно-технічна допомога від партнерів (не потребує фінансування)			
5)	Залучення молоді з числа внутрішньо переміщених осіб до тренінгів, семінарів та курсів з неформальної освіти (онлайн, офлайн).	Управління молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, комунальна установа «Запорізький обласний центр молоді» Запорізької обласної ради	2025 - 2026 роки	В межах кошторисних призначень			
6)	Проведення освітніх заходів для внутрішньо переміщених осіб стосовно заснування та розвитку	Департамент економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації,	2025 - 2026 роки	Не потребує фінансування			

1	2	3	4	5	6	7	8
	власної справи на базі наявної інфраструктури підтримки підприємництва. Інформаційна допомога у пошуку грантової підтримки для підприємців з числа внутрішньо переміщених осіб	Державна організація «Регіональний фонд підтримки підприємництва в Запорізькій області», Запорізький обласний центр зайнятості					

6. ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

тис. грн

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, всього	За роками виконання	
		2025 рік	2026 рік
Обласний бюджет	3 920,000	2 110,000	1 810,000
Місцевий бюджет			
Інші джерела			
Всього	3 920,000	2 110,000	1 810,000

Директор Департаменту соціального
захисту населення облдержадміністрації

Світлана БОЙКО